

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma Ilolan toimintayksikkö

Opetuslautakunta 25.11.2013

Sisällys

Sisällys

1	Iholan varhaiskasvatuksen toimintayksikkö.....	0
2	Opetussuunnitelman lähtökohdat.....	2
2.1	Arvolähtökohdat	3
2.2	Kasvattajuus ja lapsikäsitys.....	3
2.2.1	Kasvattajuus.....	4
2.2.2	Omahoitajuus	4
2.2.3	Työparitoiminta	5
2.2.4	Lapsikäsitys.....	6
2.3	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.....	7
2.3.1	Esiopetuksen järjestäminen.....	8
3	Työ lasten parissa.....	10
3.1	Leikkiminen.....	11
3.2	Liikkuminen	13
3.3	Taiteellinen kokeminen	14
3.4	Tutkiminen.....	15
3.5	Päivän kulku ja omatoimisuus.....	16
5.	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi	20
6.	Kumppanuudet ja yhteistyöverkostot.....	21

1 Ilolan varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Ilolan varhaiskasvatuksen toimintayksikkö muodostuu kahdesta päiväkodista: vuonna 1989 valmistuneesta Eppilän päiväkodista ja 2006 valmistuneesta Ilolan päiväkodista. Päiväkodit sijaitsevat rauhallisella asuinalueella metsän läheisyydessä. Ilolan alueen perhepäivähoidolle järjestetään päiväkodeissa varahoitoa tarpeen mukaan.

Ilolan päiväkodissa järjestetään Ilolan alueen esiopetus, päiväkodissa on lisäksi lapsiryhmiä alle esikouluikäisille lapsille. Esiopetuksen pienryhmät yhdessä muodostavat Vauhtivarpaat - ryhmän, syksyllä 2013 uusi ympäristöpainotteinen esiopetusryhmä Eräpeikot aloitti toimintansa. Pienempien lasten ryhmien yhteisnimenä ovat Pikkuvarpaat. Pedagogisina ratkaisuinä käytämme sekä omahoitaja- mallia että työpari- mallia. Esikouluryhmät tekevät yhteistyötä läheisen Ilolan koulun kanssa.

Eppilän päiväkodissa on kaksi lapsiryhmää alle esikouluikäisille lapsille. Päiväkodissa on pitkät perinteet omahoitaja – mallin käytöstä lapsiryhmissä. Ryhmät ovat nimeltään Aarresaari ja Satumaa. Jokaisella omahoitajaryhmällä on lisäksi oma vuosittain vaihtuva nimi.

"Leikitään, syödään aamupala, syödään välipala, syödään ruoka.
Ulkoillaan, metsäretki, aamupiiri, päiväpiiri, Eikä saa sanoa rumia." – NICO 5V. -

2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

Iolan päivähoitoyksikössä varhaiskasvatussuunnitelma perustuu varhaiskasvatuksen asiakirjoihin: joulukuussa 2012 valmistuneeseen Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaan, valtakunnalliseen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

”Päiväkoti on meidän lasten,
vanhempien ja henkilökunnan yhteinen paikka,
jossa toisiamme tukien,
toisiltamme oppien,
maailman ääniä tarkkaan kuunnellen,
rakennamme paikan vahvan ja avaran! ”

Vuodesta 2006 Vantaan varhaiskasvatuksessa on paneuduttu toiminnan sisällön kehittämiseen erilaisin painopistein. Iolan yksikössä on ensin paneuduttu liikkumiseen ”Päiväkoti liikkuu” - painotuksella, sen jälkeen paneuduttiin kielen saloihin teemalla ”Innostu kielestä”. ”Ympäristö ja luonto” syvensi toimintaa kestävään kehitykseen ja ympäristötietoisuuteen. Tämän Vasun tekoajan ja muutamia vuosia eteenpäin paneudumme aiheeseen ”Leikki”.

Opetussuunnitelman tekoon ovat osallistuneet päiväkotien lapset, vanhemmat vanhempainilloissa ja koko henkilökunta. Opetussuunnitelman valmistumista edeltäneet pohdinnat ja keskustelut, joilla kuvataan toimintaa ja työtä lasten parissa tähtäävät ensisijaisesti yhteen asiaan: hyvinvoivaan lapseen Iolan varhaiskasvatuksen yksikössä!

2.1 Arvolähtökohdat

Kasvatus on arvosidonnaista. Vantaan kaupungin arvot **INNOVATIIVISUUS**, **YHTEISÖLLISYYS** JA **KESTÄVÄ KEHITYS** ovat avattuina toiminnassamme siten, miten koemme arvojen näkyvän omassa yksikössämme. Arvot on merkitty miellekarttoihin (mindmap) värikoodein. Miellekartat ovat valmistuneet koko henkilökunnan yhteisissä keskusteluissa toimintavuosina 2011–13. Tarkoituksena on, että yksittäisiä miellekarttoja voisi käyttää myös sellaiseen esim. keskustelun tukena tai toimintaa esiteltäessä vanhemmille ja opiskelijoille.

Vuosittain päiväkodeissamme on lapsia eri kieli- ja kulttuuritaustoista. Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuurikoordinaattori (Kieku) on asiantuntija, jonka avustuksella mietimme yksittäisen lapsen mutta myös koko lapsiryhmän suomen kielen tukemista. Tähän varhaiskasvatussuunnitelmaan olemme pohtineet, mihin erilaisiin toimintoihin s2 eli suomen kielen opetus sisältyy luontevasti. S2 on usein läsnä päivittäisissä tilanteissa, mutta päiväkodeissa on myös mahdollista tehostettuun kielen opettamiseen.

Kun perhe / lapsi tarvitsee kasvun ohjausta ja tukea on lähin yhteistyökumppanimme varhaiskasvatuksen konsultoiva erityisopettaja (Kelto). Ohjaamme, tuemme ja autamme lapsia heidän tarpeittensa mukaan kaikissa päivittäisissä tilanteissa lapsikohtaisesti. Kasvun ja oppimisen tuki on myös merkittyinä miellekarttoihin.

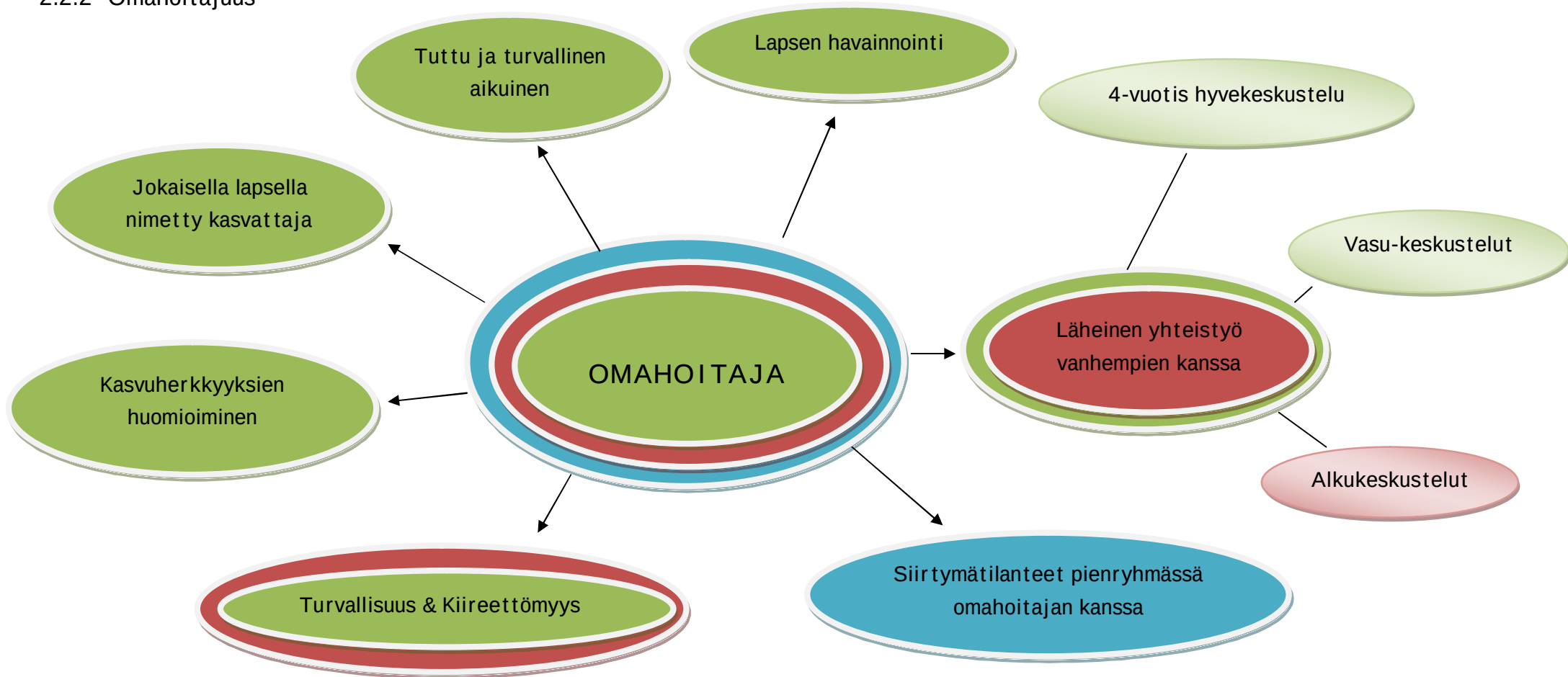
2.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys

Päiväkodin kasvattajat ovat lapsia varten. Työyhteisössä pohditaan keinoja lapsen huomioimiseen ja tukemiseen. Lapset ja kasvattajat muodostavat päivittäin yhteisön, jossa otetaan huomioon yksilö osana suurempaa yhteisöä. Lapset kasvavat ja aistivat ilmapiiriä ja siksi hyvät ja ystävälliset käytöstavat ovat meille tärkeä asia. Kasvattajien syli on käytettävissä vielä esikoululaisellekin! Eppilässä ja Iolassa on kaikille lapsille nimetty omahoitaja ja erityisesti esiopetusryhmissä ryhmät muodostuvat työparin ryhmiksi.

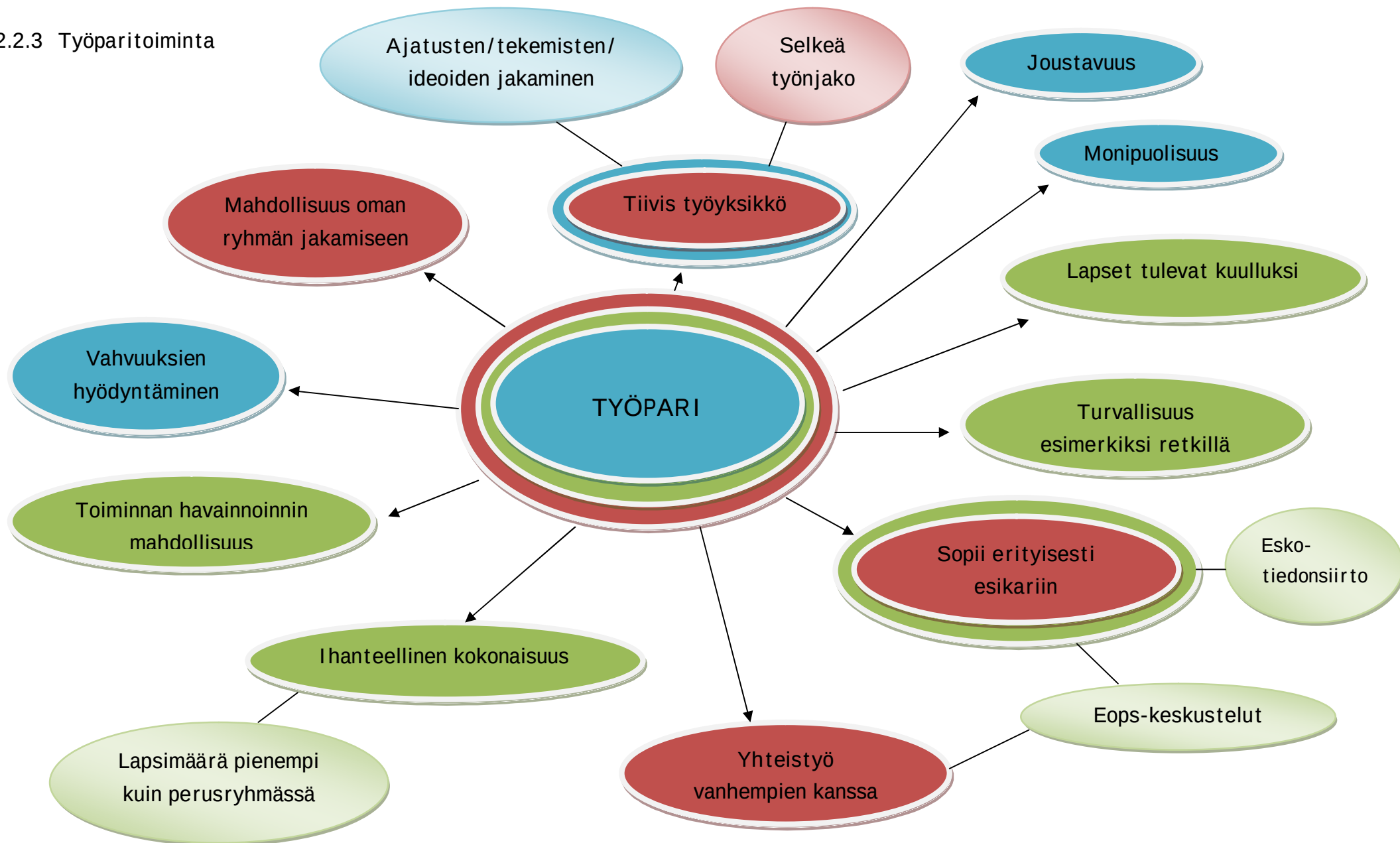
2.2.1 Kasvattajuus

Varhaiskasvatus muodostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuudesta. Kasvattajat ovat lapsia varten. Työmme perustuu pienryhmä toimintaan. Koemme, että pienempi ryhmä mahdollistaa jokaisella lapsella paremmat mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa ryhmässä. Läheinen vuorovaikutus tuttu-
jen aikuisten kanssa on tärkeää kielen ja vuorovaikutuksen kehittymisen kannalta. Esiopetusryhmät toimivat erityisesti työpareina, mutta toimintojen mukaan myös muissa ryhmissä omahoitajat työskentelevät pareittain, silloin kun se on toiminnan kannalta järkevää ja turvallisuutta lisäävää.

2.2.2 Omahoitajuus

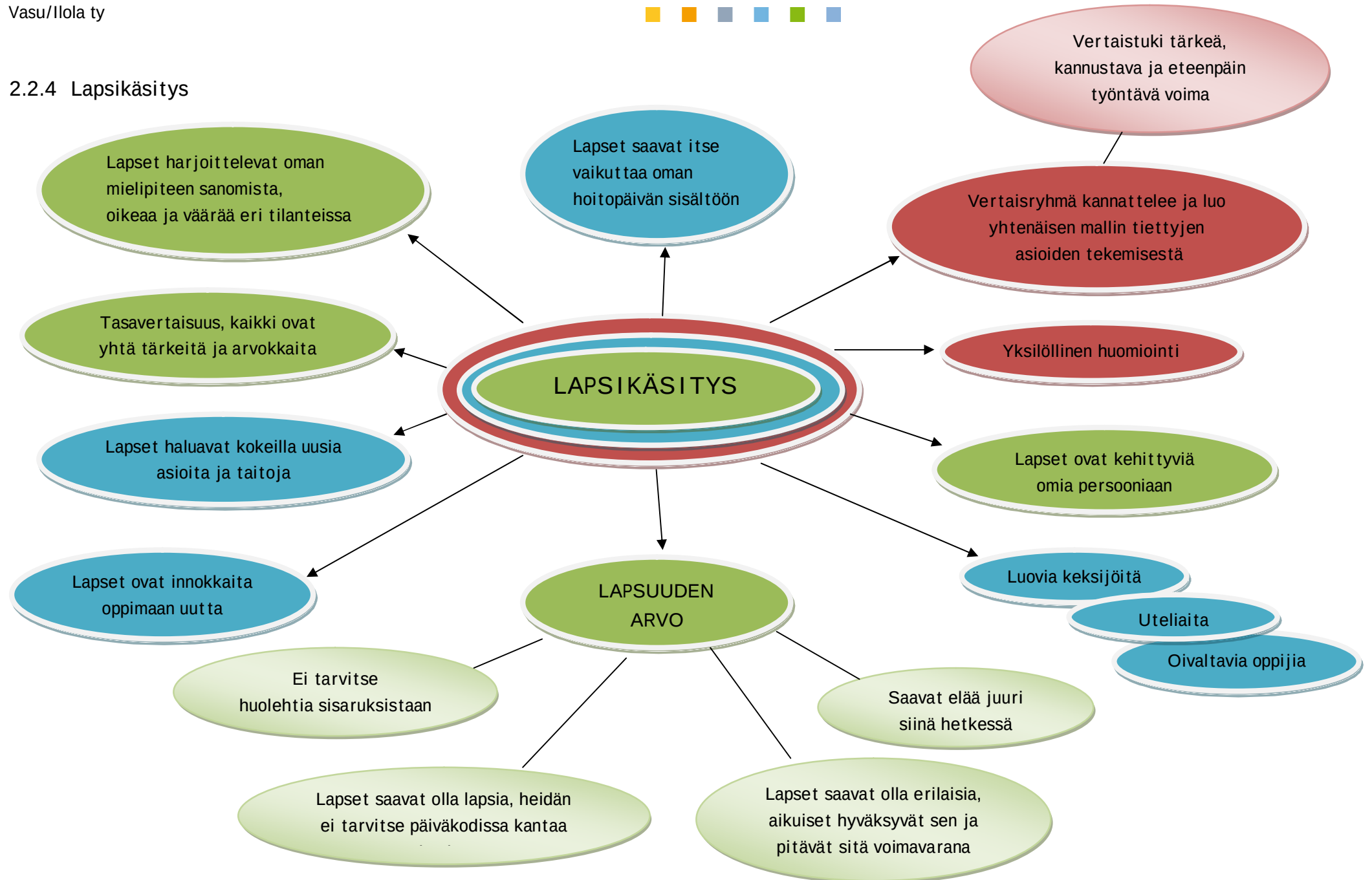

2.2.3 Työparitoiminta

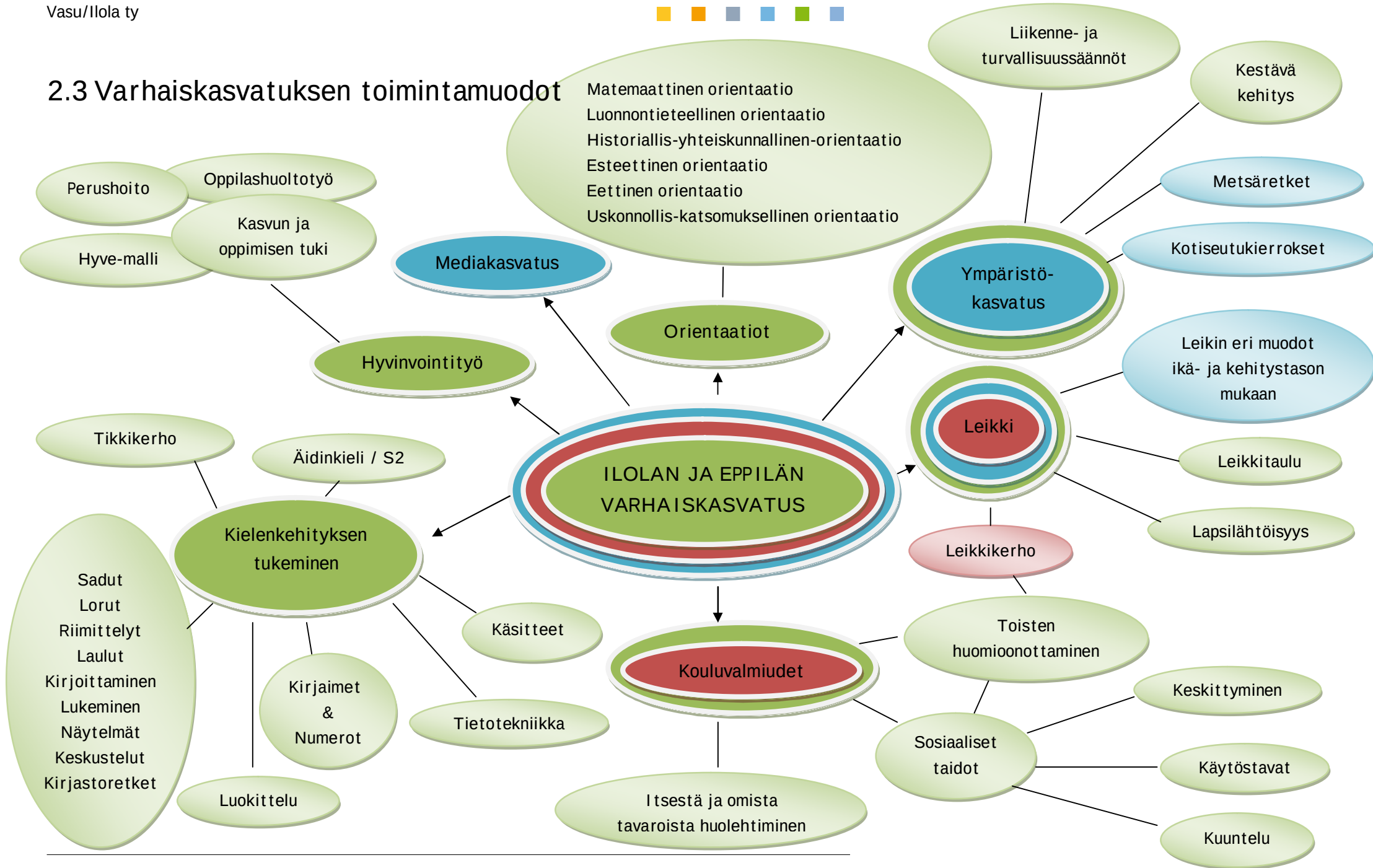

2.2.4 Lapsikäsitys

2.3 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

2.3.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus on kokonaisvaltaista toimintaa, joka koostuu monenlaisista osista. Ilolan esiopetuksessa hyödynnämme oppimisympäristönä myös rakentamattomia ympäristöjä. Varhaiskasvatuksen yleiset orientaatiot ovat pohjana myös esiopetuksessa. Esiopetusikäisen hoito, ohjaus ja kasvatus nivoutuvat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokonaisuudeksi. Lasten jokapäiväinen hyvinvointi ja siitä huolehtiminen on meillä oppilashuoltotyötä.

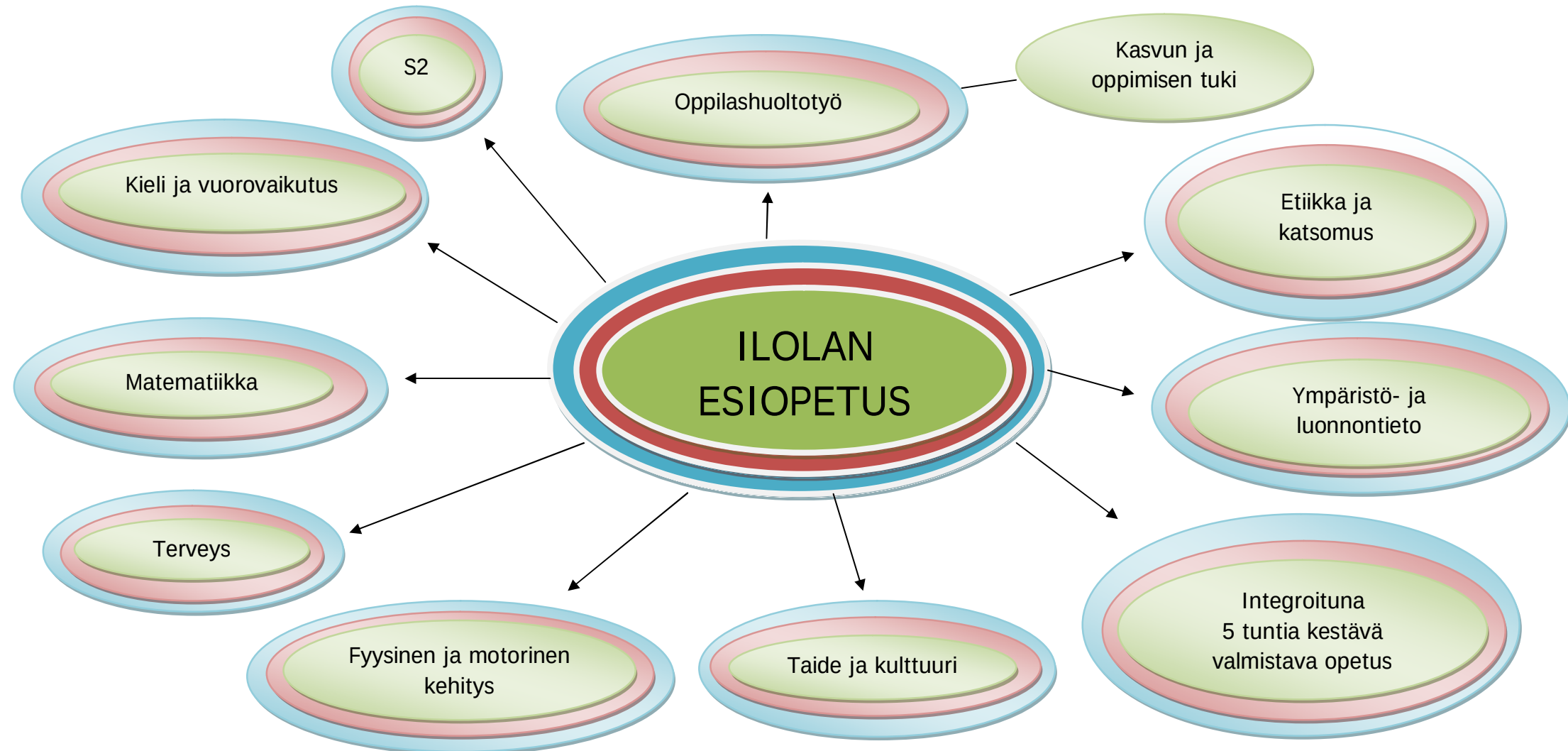
Kokonaisvaltaisuus tarkoittaa, että esiopetuksessa ei ole tunti- tai aineopetusta. Ilolan esiopetusryhmissä lapsilla ei ole käytössä esiopetuskirjoja vaan vuoden aikana jokainen lapsi valmistaa oman kansionsa esiopetusvuodesta. Esiopetusryhmien opettajilla on käytössään monipuolinen materiaali toiminnan suunnittelun pohjaksi. Tarvittaessa järjestämme esiopetukseen integroituna valmistavaa opetusta niille lapsille, joiden äidinkieli ei ole Suomi. Tavoitteena valmistavassa opetuksessa on edistää lapsen suomen kielen taitoa, mahdollistaa ystävyyssuhteiden luomisen ikätovereihin ja antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten. Toimintaa suunniteltaessa huomioimme tilojen tehokkaan käytön mm. porrastamalla ulkoiluja ja käytettävisiä olevia tiloja ja materiaaleja. Esiopetusajan ryhmiä ohjaavat lastentarhanopettaja-lastenhoitaja – pari. Työparin ryhmä on vakiorhmä. Esiopetuksen opettajat ja hoitajat suunnittelevat yhteisen toimintasuunnitelman, joka on pohjana ryhmien persoonalliselle tavalle toteuttaa suunnitelmaa. Suunnitelmassa on aina tilaa myös lasten ideoille ja leikeille.

Esiopetuksen yleisiä kasvatuksen ja oppimisen tavoitteita ovat:

- 1. Lapsen myönteinen minäkuva vahvistuu ja oppimaan oppimisen taidot kehittyvät. Lapselle annetaan mahdollisuus toimia yksilönä ryhmän jäsenenä. Eska-*
rissa opetellaan oppimisen taitoja ja opetellaan huolehtimaan omista tavaroista. Lapselle annetaan positiivista palautetta ja lapsen kanssa iloitaan onnis-
tumisista.
- 2. Lapsi oppii pohtimaan oikeaa ja väärää. Esiopetusryhmissä keskustellaan ja pohditaan monenlaisia asioita. Ryhmässä harjoitellaan ryhmässä toimimisen*
sääntöjä, sopimista ja ristiriitojen selvittämistä yhdessä aikuisen kanssa.
- 3. Lapsi rohkaistuu ilmaisemaan itseään monipuolisesti ja hänen kieli- ja kulttuuri identiteettinsä kehittymistä tuetaan. Pienessä ryhmässä jokaiselle lap-*
sella on mahdollisuus ilmaista itseään ja sanoa mielipiteensä. Aikuisilla on aikaa kuunnella lasta.

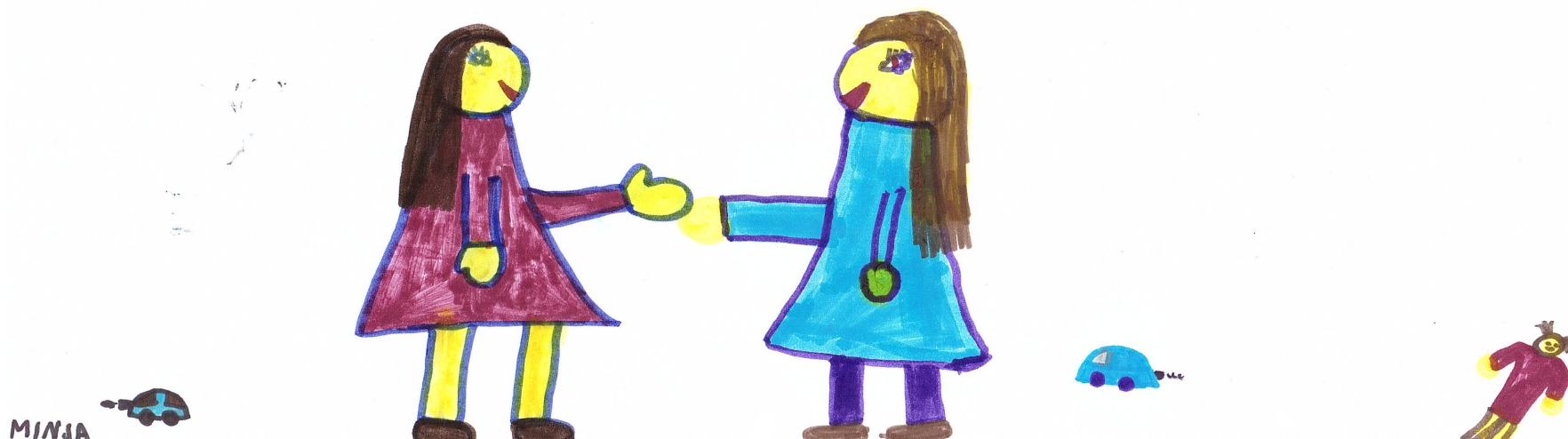
4. Lapsi kiinnostuu ympäristöstään. Esiopetuksen oppimisympäristönä käytämme paitsi rakennettua myös rakentamatonta oppimisympäristöä. Iolassa on hienot mahdollisuudet viettää esiopetuksen hetkiä esimerkiksi lähimetsissä ja -puistoissa.

5. Lapsi kiinnostuu omasta terveydestään ja turvallisuudestaan. Esiopetusvuonna liikutaan monipuolisesti ja lapsille annetaan mahdollisuus kokea ja kokeilla erilaisia aktiviteetteja. Päivittäin harjoitellaan oman ruoka-annoksen annostelua, säähän sopivaa pukeutumista yms.

3 Työ lasten parissa

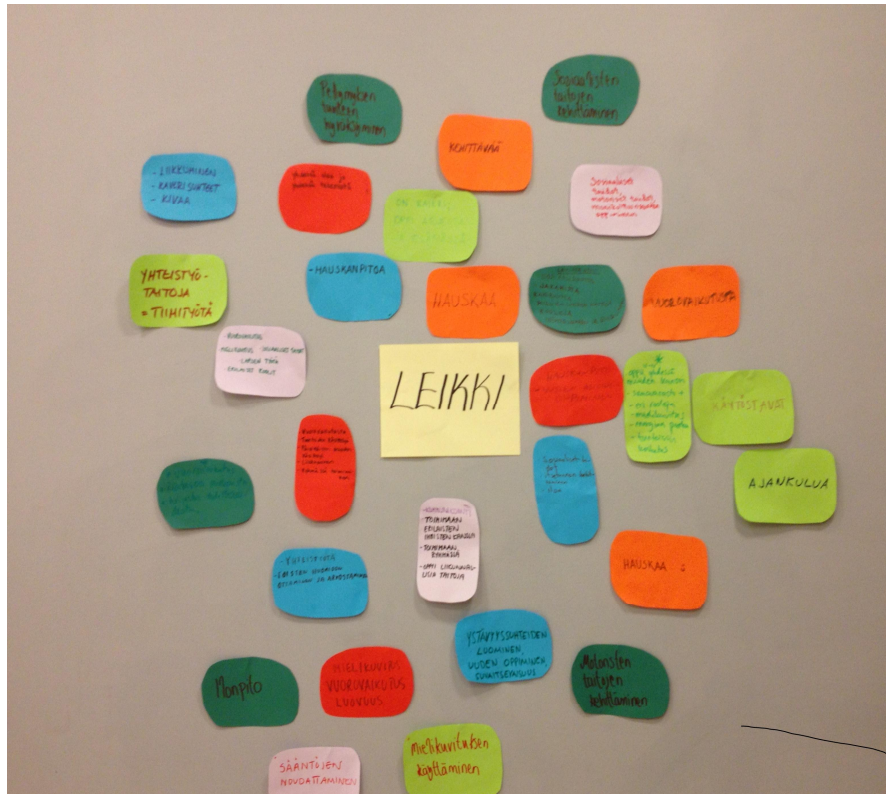
Lapsi on luonnostaan innostunut käyttämään kaikkia aistejaan saadakseen kokemuksia ja elämyksiä ympäröivästä maailmasta. Leikkiminen, liikkuminen, taiteellinen kokeminen ja tutkiminen ovat lapselle ominaisimmat tavat oppia uutta ja vahvistaa tuntemusta jo opitusta. Suomen kielen opettelu ja kieli- taidon vahvistaminen sujuvat luontevasti päivittäisissä puuhissa. Kasvun ja oppimisen tuen tarpeet pyritään sisällyttämään toimintaan tai toimintaa muokataan niin, että lapsi saa tarvitsemansa tuen. Esiopetuksessa huomioidaan opetuksen kokonaisvaltaisuus. Iloassa eskareilla ei ole käytössä lapsen esiopetuksenkirjaa vaan toiminta rakennetaan niin, että se on monipuolista ja vaihtelevaa unohtamatta ”akateemisia” taitoja. Vuoden juhlat ja juhlapyhät huomioidaan toiminnassa, vanhempien kanssa sovitaan erikseen lasten osallistumisesta kirkollisiin tapahtumiin. Päiväkotiympäristönä toimii lapselle ja aikuiselle fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena oppimisympäristönä. Haluamme huolehtia, että ympäristömme on kunnossa ja kaikkien on mukava olla päiväkodissa.

"Että lapset saa olla yksinään leikissä ja ei yhtään aikuista ja ne on vauvoja hoitamassa pienten puolella." – EMIL 4V. –

3.1 Leikkiminen

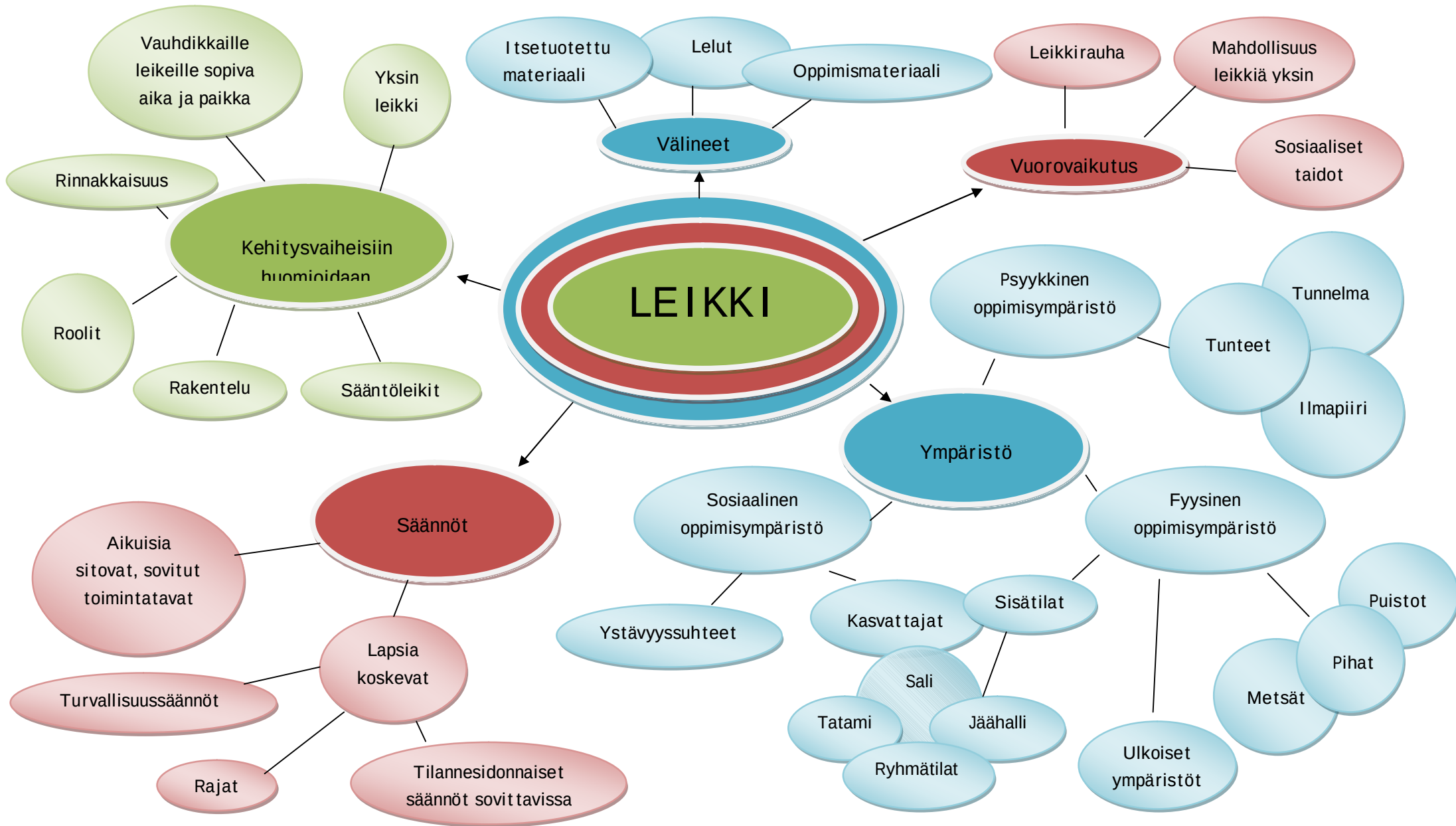
Päiväkodissa varataan päivittäin aikaa lapsen omaehtoiseen leikkiin sekä ohjattuun leikkiin. Aikuisen apu on aina käytettävissä jos leikin organisoimiseksi tarvitaan tukea. Aikuiset ovat mukana roolileikeissä ja ohjaavat pienempiä leikin harjoitteluvaiheissa. Leikkitilanteet eivät ole sukupuolisidonnaisia, sekä tyttöjen että poikien on mahdollista toteuttaa itseään monenlaisten leikkien parissa. Isompien lasten parissa ryhmissä käytetään ns. leikki-tilauja, joista lapset voivat varata itselleen mieluisan leikin ja leikkipaikan. Aikuisen tehtävä on valmistaa monipuolisesti erilaisia leikkiympäristöjä.

Vanhempien mietteet leikistä:

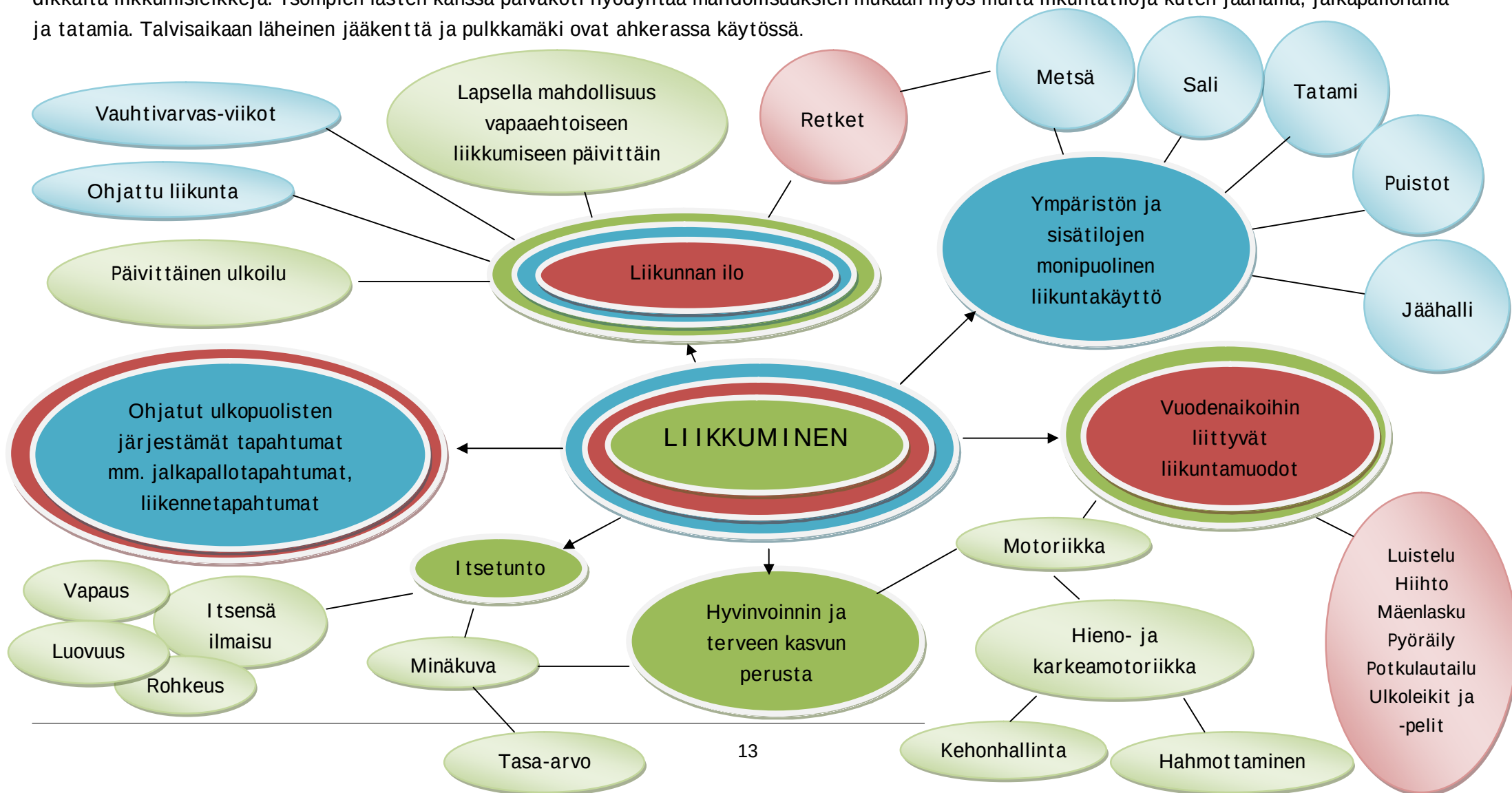
"Leikki on yhteistyötaitoja, tiimityötä.

Ajankulua. Oppi arjesta ja elämästä. Käytöstapoja. Oppii yhdessä muiden kanssa. Sanavarasto lisääntyy. Eri rooleja. Mielikuvitusta. Energian purkua. Tunteisiin kosketusta. Mielikuvituksen käyttöä. Liikkumista. Kaverisuhteita. Kivaa. Hauskanpitoa. Sosiaalisia taitoja. Itsetunnon kehittämistä. Iloa. Yhteistyötä. Toisten huomioon ottamista ja arvostamista. Ystävyyssuhteiden luomista. Uuden oppimista. Suvaitsevaisuutta. Mielikuvitusta. Luovuutta. Hauskaa. Kehittävää. Yhdessä oloa ja yhdessä tekemistä. Monikulttuurisuuteen oppimista. Kommunikointia. Toimintaa eri-ikäisten ihmisten kanssa. Toimintaa ryhmässä. Oppii liikunnallisia taitoja. Pettymyksen tunteen hyväksymistä. Sosiaalisuutta. Jakamista. Kaveruutta. Irrittelua ja riehumista. Motorisia taitoja. Ilonpitoa. Vuorovaikutusta. Ikätason mukaista toimintaa. Heijastus todellisuudesta!"

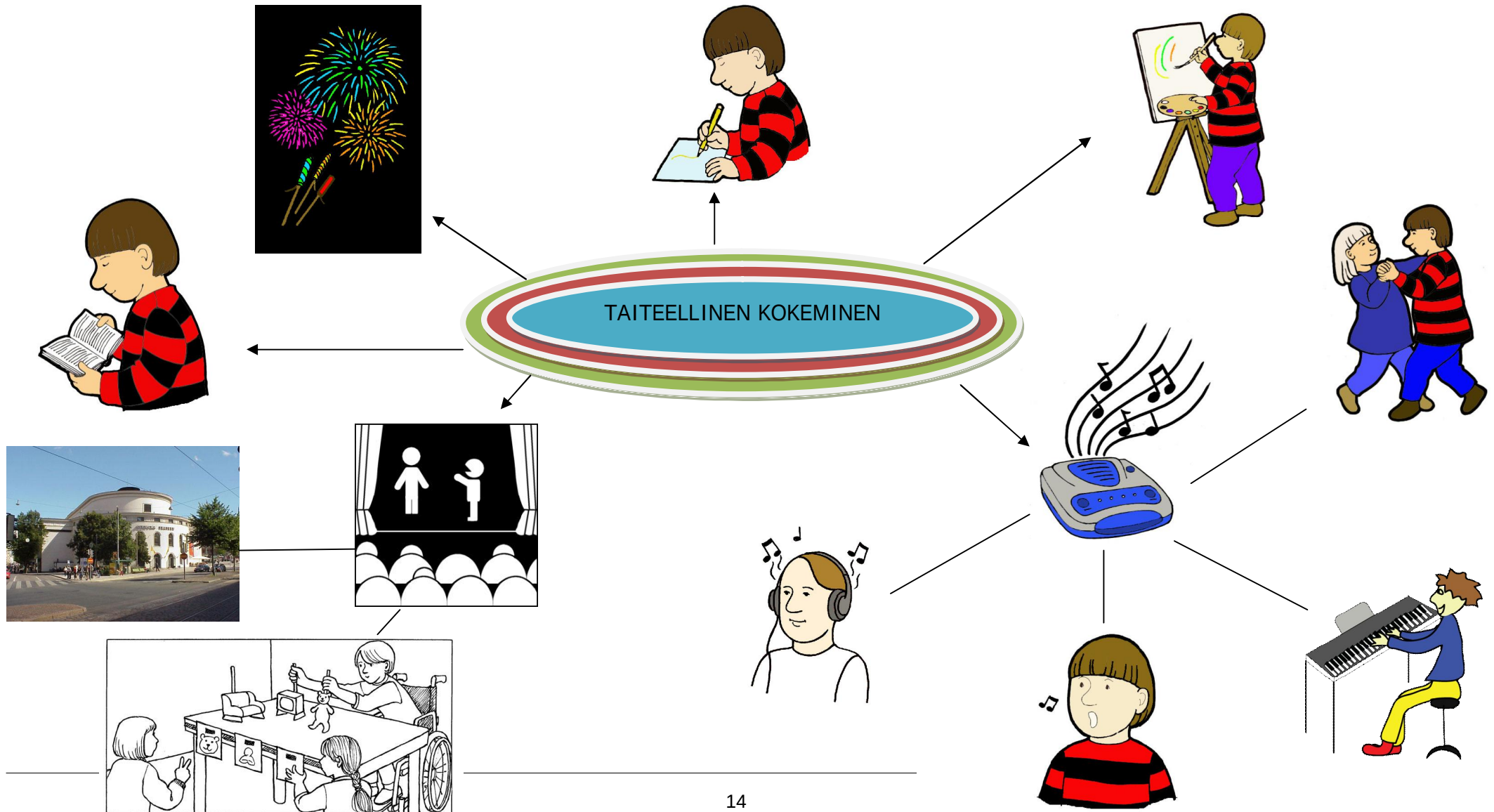
3.2 Liikkuminen

Liikkumiseen hyödynnetään rakennettua ja rakentamatonta oppimisympäristöä. Lähialueen metsät ja puistot ovat viikoittainen toiminta- ja oppimisympäristö kaikille päiväkodin lapsille. Sisätiloissa liikuntaa harrastetaan sekä ohjatusti että oman valinnan mukaan. Aikuiset mahdollistavat myös sisällä vauhdikkaita liikkumisleikkejä. Isompien lasten kanssa päiväkotiyö hyödyntää mahdollisuuksien mukaan myös muita liikuntatiloja kuten jäähallia, jalkapallohallia ja tatamia. Talvisaikaan läheinen jääkenttä ja pulkkamäki ovat ahkerassa käytössä.

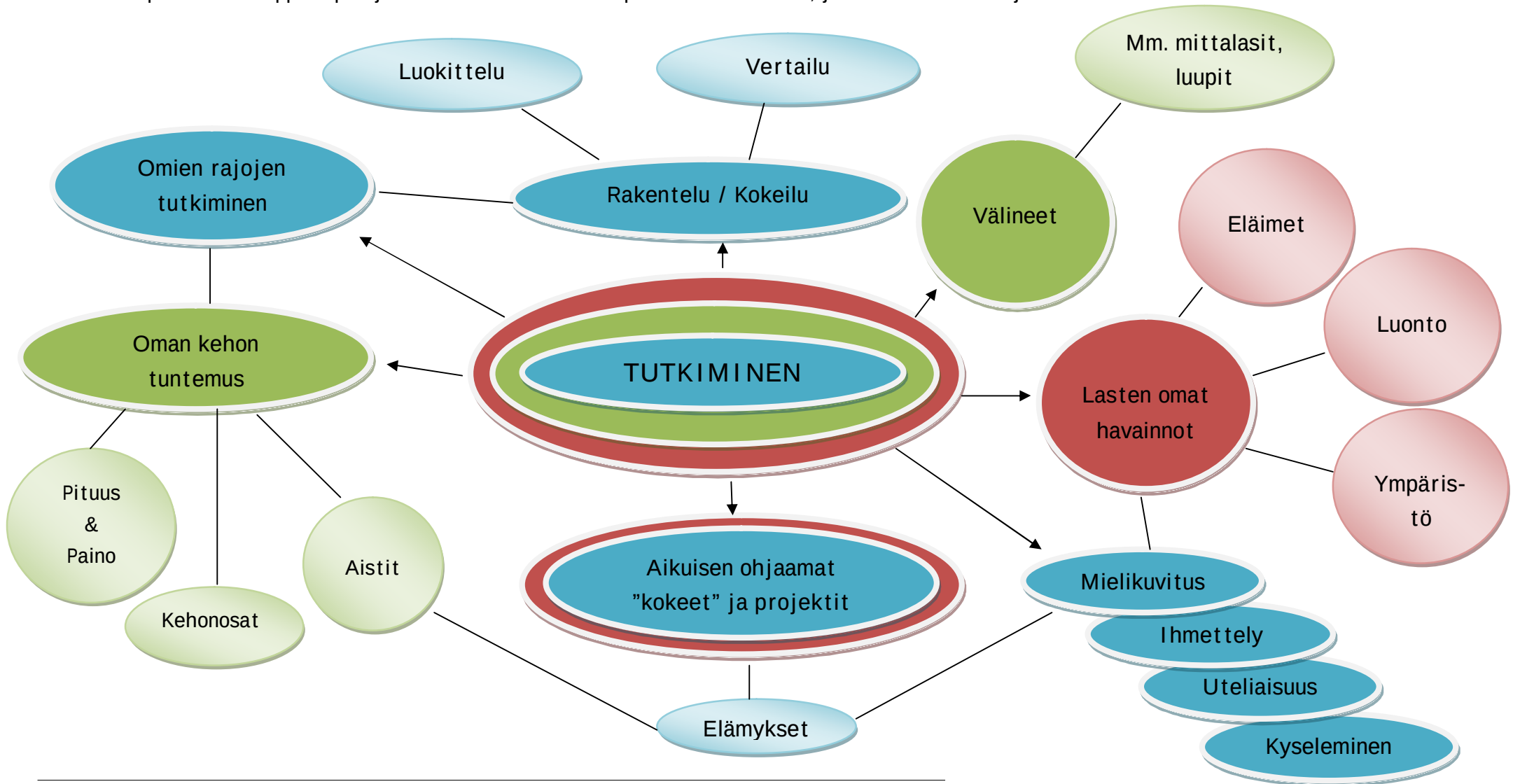
3.3 Taiteellinen kokeminen

Taiteellinen kokeminen on paitsi piirtämistä myös maalaamista, muovailua, musiikin kuuntelua ja tuottamista, tanssimista, käsitöitä, askartelua yms. Kaikilla lapsilla on mahdollisuus päivittäin saada erilaisia kokemuksia ohjatusti ja oman mieltymyksen mukaan. Lapsille on myös varattu päivittäin aikaa omaehtoiseen itsensä toteuttamiseen.

3.4 Tutkiminen

Lapsen tutkiminen on usein arkisten asioiden tarkastelua: kuinka vesi valuu hanasta, miten legotornit kaatuvat, kuravellin tekemistä pihalla... Kaikkeen tähän lapset saavat monia mahdollisuuksia päivittäin. Lisäksi voidaan tutkia erilaisia asioita yhdessä aikuisen kanssa. Isommat lapset etsivät tietoa tietokoneilla tai pelaavat ns. oppimispelejä. Metsäretkiltä tuodaan päiväkotiin aarteita, joita voidaan tutkia ja ihmetellä.

3.5 Päivän kulku ja omatoimisuus

Eppilän päiväkoti on auki 7.00–17.00. Ilolan päiväkoti on auki 6.30–17.00 (poikkeavista ajoista sovittava erikseen) Esiopetus aika 9.-13

1. Päiväkoti aukeaa ja lapsi tulee hoitoon.

2. Syödään aamupala klo 8.00-8.30

3. Valitaan leikit ja leikitään.

4. Kokoon tuleminen pienryhmien kanssa klo 9.00

5. Ulkoilu ja pienryhmätoimintaa

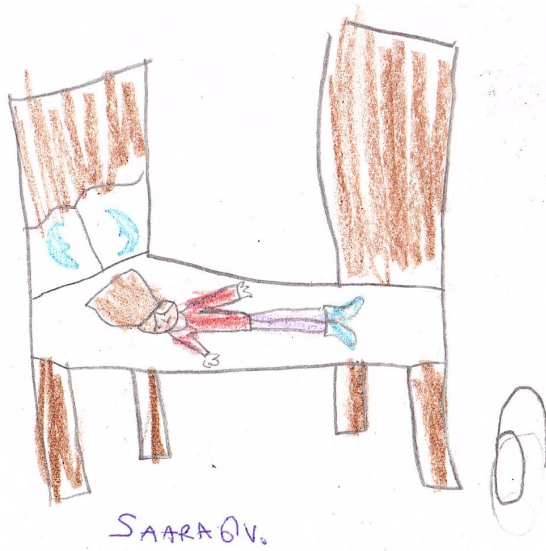

6. Ruokailu

7. Lepohetki klo 11.30–14 välillä

8. Välipala klo 14.

9. Leikkiä

10. Ulkoilu

11. Lapsi haetaan ja päiväkoti menee kiinni

5. Yhteistyö perheiden kanssa

"Aina Kiva ja hyvää. Kiitos Teille"

Yhteistyö perheiden kanssa aloitetaan jo ennen päivähoidon alkua. Silloin sovitaan tutustumisen käytännöistä ja esitellään päiväkodin tiloja ja käytäntöjä. Päiväkodeille on tärkeää saada tietoa lapsesta, jotta päivähoidon aloittaminen sujuisi mahdollisimman hyvin. Mahdollisuuksien mukaan vanhempien kanssa käydään pienimuotoinen keskustelu heti päiväkotiin tutustumisvaiheessa.

Jokaisen perheen kanssa käydään vähintään kerran vuodessa lapsen vasukeskustelu. Vasukeskusteluissa käydään läpi perheiden kulttuurinen ja uskonnollinen tausta. Perheiden toiveet päivähoidossa huomioidaan esim. ruokailun, juhlapyhien ja juhlien järjestämisessä, tarvittaessa järjestämme aina rinnakkaista toimintaa. Vasukeskusteluissa käytämme tarvittaessa tulkkia.

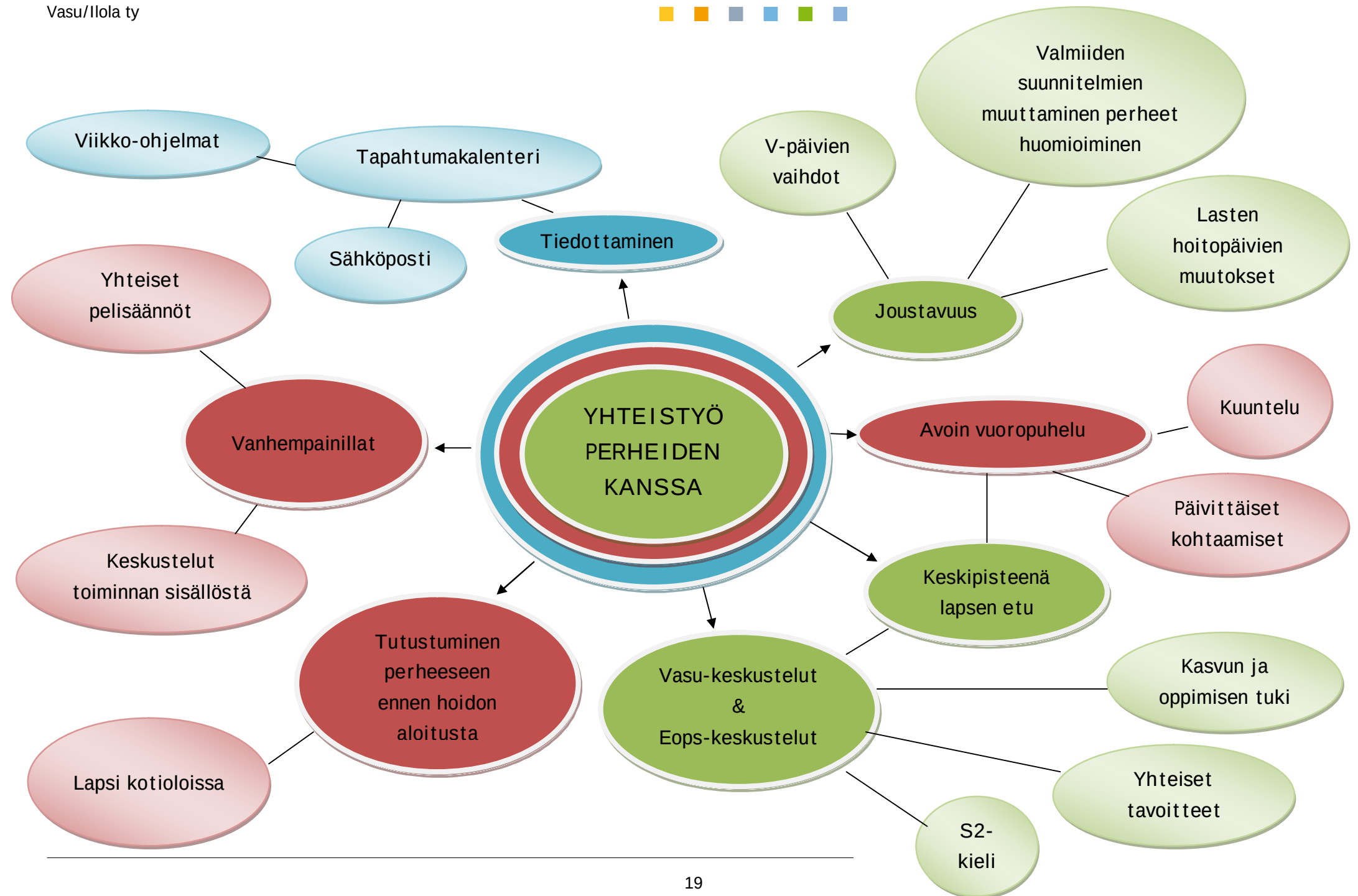
Vanhempien kommentteja:

"Kasvatuskumppanuus tarkoittaa lapsen arvostamista. Se on yhteistyötä vanhempien kanssa ja perheen ja perheen kulttuurin arvostamista. "

"Pieni päiväkoti ja pienet ryhmät on mieleemme. Olemme olleet tyytyväisiä" (Eppilä)

"Kasvatuskumppanuus on yhteistyötä puolin ja toisin. Hoitajat ottavat lapsen aina lämpimästi vastaan. Lapsi on hyvä jättää aina tänne hoitoon."

"Hyvää on ollut se, että aamuisin on tarvittaessa löytynyt syli silloin kun lapsi on sitä tarvinnut tai se on helpottanut lapsen hoitoon jäämistä"

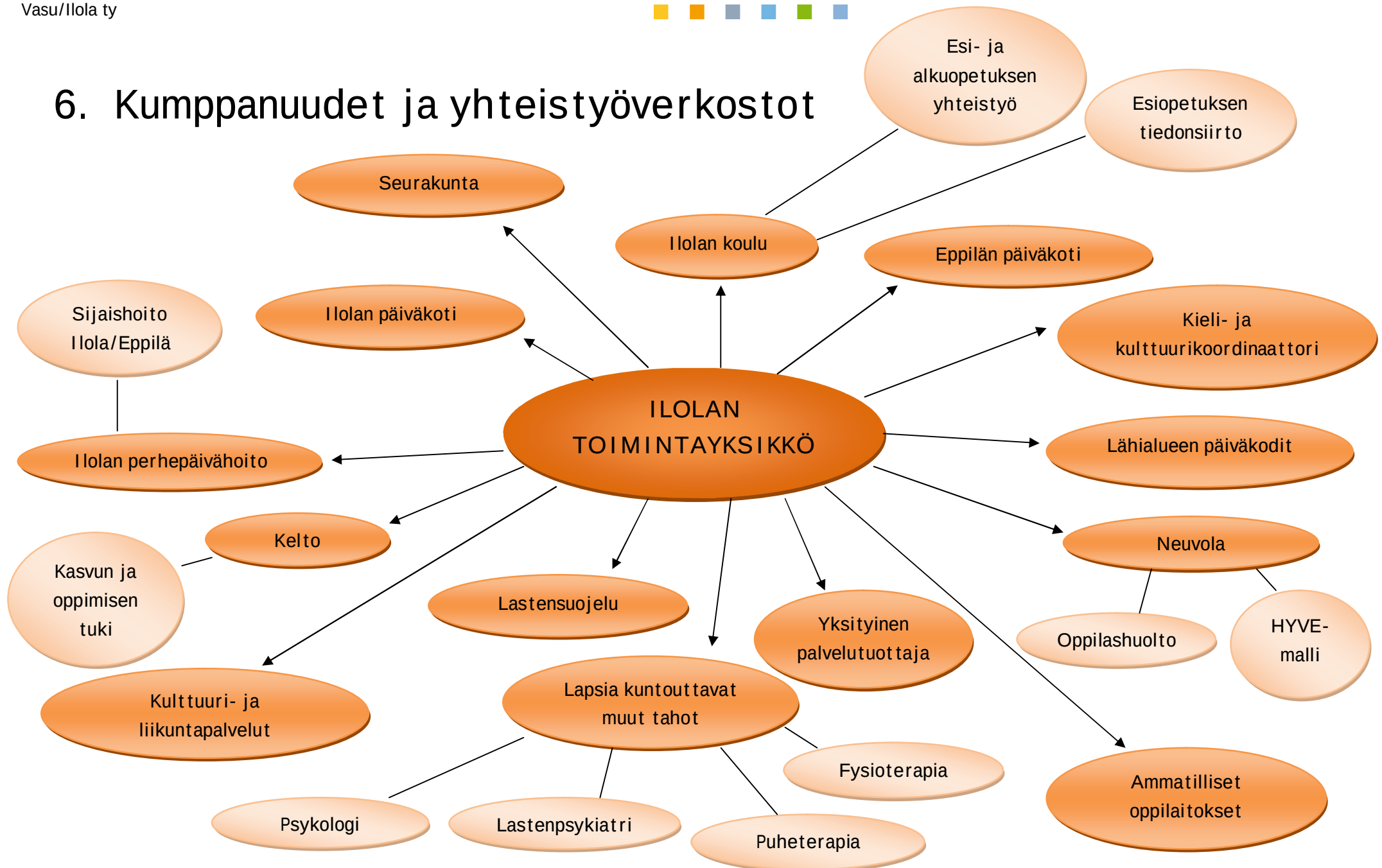
5. Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Eppilän ja Iolan päiväkodit muodostavat yhden ison yhteisen työyhteisön mutta myös kaksi erillistä työyhteisöä. Yksikkö pitää vuosittain yhden toiminnan kehittämispäivän ja arviointi-illan. Ryhmät pitävät suunnittelu- ja arviointi-iltoja noin 4/ toimintakausi. Joka toinen viikko pidetään koko yksikköä koskeva edustuksellinen palaveri, jossa käsitellään painottaen asiakaspalautteet, työhyvinvointiin liittyvät asiat, varhaiskasvatuksen painopiste ja johtoryhmistä tulleet asiat.

Vuosittain laaditaan toimintasuunnitelma jokaiseen lapsiryhmään. Syksyisin ryhmien henkilökunta sopii yhteiset toimintaperiaatteet. Molemmat päiväkodit pitävät omat toiminnan sisällönsuunnittelukokoukset erilaisilla kokoonpanoilla. Esiopetuksen koko henkilökunta suunnittelee yhteisen toiminnan pohjan, jota muokataan jokaiseen ryhmään sopivaksi.

Perheille toimitetaan sähköisesti toimintaan liittyvät suunnitelmat joka toinen viikko. Kehityskeskustelut käydään vuosittain joko henkilökohtaisesti tai työpareittain, keskusteluissa arvioidaan yhdessä paitsi toimintaa myös työnteon edellytyksiä.

6. Kumppanuudet ja yhteistyöverkostot

Vantaa

Vantaan kaupunki
Vantaan varhaiskasvatus
Ilolan varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Ilolan päiväkoti, Epinkoskentie 9, 01390 Vantaan kaupunki
Eppilän päiväkoti, Eppiläntie 1-3 H, 01390 VANTAA
P.040 704 9925